

Ikitaabo kyo'muleevi

Yona

Indangiriro

Yiki kitaabo kikayandikwa na Yona, kinayerekii ni ngiisi kwo Rurema asiimiri abandu booshi, kiri na'bagoma.

Haliko uyo Yona, yehe âli shombiri abandu be'Ninaawi, bwo bâli bagoma balangi. Kwokwo, ikyanya Rurema akamúbwira kwo agendi bakengula, analahiria, anagira mbu ayikondeere hala mu nyaaja. Kundu kwokwo, anayiji mirwa na bitaalalwe wo'lufwi, na ha nyuma lye'siku zishatu, anamúshalira i bulambo.

Leero, uyo Yona anagendi kengula abandu be'Ninaawi, banayami yilega ibyaha byabo. Kundu kwokwo, atanasiima, anashubi yagalwa imbere lya Rurema.

Muziizi muguma gwi'sikamiro, guli mu Yona 4.11: «Haliko yaka kaaya ke'Ninaawi, lolaga kwo kali kahamu bweneene! Kali mwa'bandu ingingwe ye'bihumbi igana na makumi gabiri. Yabo booshi, batasobanukiirwi ne'bija ne'bibi. Mulyagagi ne'nyamiishwa nyungi kwakundi. Aahago! Ka bitashubi ngwaniini kwo nyuvvirwe abandu baako indengeerwa?»

Íbiri mwo ku bwofi

- a) Rurema abwira Yona kwo akengule Abaninaawi (1-2)
- b) Yona agendi kengula Abaninaawi (3)
- c) Yona ashubi bona buligo (4)

Yona atibita Nahano

¹ Lusiku luguma, Nahano akabwira Yona mugala Hamitaayi kwokuno: ² «Yimuka duba, ugende mu kaaya kahamu ke'Ninaawi, unababwirire kwo bakola bagaahanwa. Mukuba, bakoli bihuusiri bweneene!»

³ Yona, kundu akabwirwa kwokwo, halikago, anamanukira mu kaaya ke'Yopa, anagwana amashuba go'kugenda i Tarasisi. Kwokwo, anagashona mwo, gira atibite Nahano.

Ibinyamahanga byateeza Yona ishoni

⁴ Yago mashuba, ikyanya gâli kizi genda mu nyaaja, lyeryo ngana Nahano anayami vyula ikihuhuuta kikayu bweneene. Irya nyaaja yanabirinduka bweneene, halinde galya mashuba ganahambiri janganuka. ⁵ Abashooji baago, bâli koli yobohiri bweneene. Kyanatuma ngiisi muguma wabo agatondeera ukutakira ngiisi ye ali mu yikumba imwabo. Banalooza ukuyanguhya amashuba, kyanatuma bagavugumula imiteekerwa yoshi mu nyaaja.

Si Yona yehe, âli koli manukiiri i'fwo mu mashuba. Anâli mali gwatwa ni'ro lya'kahondohondo.

⁶ Kwokwo, umukulu wa'mashuba anamúgendera, anamúbuuza: «Ewe! Kutagi kuno uyigwejeriiri? Vyuka, maashi! Naawe, uhuune ye uli mu yikumba! Hali ikyanya angatubonera ulukogo, anatufuuse.»

⁷ Iri hakatama, balya bakozî banabwirana: «Muleke tubuuzagye kyula, tulonge ukumenya ngiisi úwatuyingiza mu buno buhanya.» Ne'ri bakabuuza, ikibare kyanagwata Yona.

⁸ Lyeryo, banamúbuuza: «Utubishuuke, maashi! Biki byo wagira, mu kutukululira yiki kihuhuuta? Aaho! Uli mu gira mukolwa muki? Na buno, walyoka hayi? Ikihugo kyawe, kirya-gagi kihi? Abandu be'mwinyu, bali banyandi?»

⁹ Yona, ti: «Niehe ndi Muheburaniya. Na ndi mu yikumba Nahano, Rurema wa mwi'gulu. Ye kabumba inyaaja, ni'daho. ¹⁰ Halikago buno, ngoli gweti ngamútibita.»

Yabo bandu, mbu bayuvwe kwokwo, banahu-umirwa ngana, banashubi múbuuza: «Bikagi byo wahanya?»

¹¹ Irya nyaaja yanakaviiriza ukukundula, kyanatuma bagashubi múbuuza: «Aaho! Kutagi tugire, halinde iyi nyaaja ituuze?»

¹² Na wa Yona, ti: «Munyabiire, munangab-ulire mu nyaaja. Haaho, lye'gatuza. Mukuba, nyiji kwa íbitumiri twalonga kino kihuhuuta kye'ngunguula, biryagagi hi'gulu lyani.»

¹³ Balya bakozi banayihangaana mu kushooja, balole iri bangagendi yezeka kwi'buga, shoobe! Mukuba, irya nyaaja ikakaviiriza ukukundula.

¹⁴ Ubuzinda, banabwira Nahano kwi'zu li-hamu kwokuno: «E Nahano, twakuyinginga, we kongwa! Ka ugatubindikira, mbu bwo'yu mundu ahuba? Aaho! Ikyanya tugamúkabulira mu nyaaja, utatulege mbu twayita umundu muzira mahube. E Nahano! Yibyo byoshi, ngiisi kwo byakoleka, si wenyene ushubi bishungisiri!»

¹⁵ Kwokwo, banagwata Yona, banamúkabulira mu nyaaja. Irya nyaaja, kundu yáli gweti igakundula bweneene, haliko lyeryo yanayami tuuza, shwaa!

16 Yabo bashooji, mbu babonage kwokwo, banatondeera ukuyoboha Nahano bweneene, banayami mútangira ituulo, banalagaania kwo bagakizi múkolera.*

2

1 Uyo Yona, Nahano âli shungisiri kwo bitaalwe wo'lufwi, agamúmira. Ne'ri akaba keera amúmira, Yona anahisa isiku zishatu, ubushigi ni'zuuba, ali mwomwo mu nda yage.

Yona ahuuna Rurema wage

2 Uyo Yona, iri akaba akiryagagi mu nda yo'yo bitaalwe wo'lufwi, anatondeera ukuhuna Rurema Nahamwabo, ti:

3 «E Nahano, ikyanya náli kola mu makuba, n'gakutabaaza,
wanayami nyuvviriza.

N'gakubululukira ukulyokera i nakwere,
wananyuvwa.

4 Si we wáli mali nyulubiza mwi'benga, ha kati
ke'nyaaja!

Amiji mingi, gananzokanana.

Imidunda yanakizi ndenga-ndenga kwo.

5 Nanatondeeraga ukusalira kwo wambindulira
ingoto,

halinde ndaki bone inyumba yawe nyeeru!

6 Yago miji gakahambiri nvumba umuuka.

Yiryo ibenga, lyâli loziizi ukuyami nyulubiza
lwoshi-lwoshi.

Kiri ne'byasi bya mu nyaaja, byanakizi
nyizingira-zingira kwi'twe.

* **1:16** 1.16 Mataayo 12.40.

- ⁷ Nâli mali manukaga, halinde i'dako ku ndaliro ze'migazi.
 Nâli shwesirwi mu kihugo kya abafwiri.
 Inyiivi zâli mali mbamikirwa, gira mbeere yo imyaka ne'myakuula.
 E Rurema Nahamwitu! Kundu nâli kola mu miji mingi,
 halikago, wananyulubula, wanandyosa yo,
 ngiri mugumaana.
- ⁸ E Nahano, iri n'gabonaga kwo ngola ngaafwa,
 nanakukengeera.
 Nanayami kutabaaza, kwo uli mu nyumba yawe ndaluule.
- ⁹ Abandu baguma bagweti bagayikumba imizimu ya kabusha-busha.
 Mu kugira kwokwo, bali mu yibiliisa imigashani.
- ¹⁰ Si niehe, ngakizi kuyivuga ku nyimbo,
 na ngutangire amatuulo go'kusiriiza.
 Ngiisi byo n'gakulagaania, ngabikola.
 Mukuba, we Nahano, we mu tukiza.»
- ¹¹ Yona, iri akayusa ukudetaga kwokwo, Nahano anakyula kwo ulya bitaalwe wo'lufwi amúshalire i bulambo. Lyeryo, anayami gendi mûshalira yo.

3

Yona asimbaha igambo lya Rurema

- ¹ Nahano anashubi bwira Yona kwokuno:
² «Yimukaga, ugende mu kaaya kahamu ke'Ninaawi, ubakengule nga ngiisi kwo keera nakubwira.»

³ Liryा igambo lya Nahano, leero Yona analisimba, anagendaga i Ninaawi. Yako kaaya ke'Ninaawi, kâli riiri kahamu bweneene. Abandu bâli kizi hisa isiku zishatu zooshi bagweti bagakazunguluka mwo, bakabuli kahu-lukaana.

⁴ Kwokwo, iri Yona akahikaga i Ninaawi, anagira ulusiku lwoshi agweti agakazunguluka mwo, anakizi menyeesa abandu kw'i'zu lihamu, ti: «Hakoli sigiiragi isiku makumi gana naaho, kano kaaya ke'Ninaawi kanashereezibwe lwoshi-lwoshi!»

⁵ Balya bandu be'Ninaawi, mbu bayuvwagwe ngiisi kwo Rurema ababwira, banayami müyemeera, banatwa uluhango kwo bagayishalisa. Booshi, banayambala amasuuzu, ukulyokera ku mukulu halinde ku mugunda.

⁶ Mwami we'Ninaawi, mbu ayuvwagwe kwo bakola bagaahanwa, naye anayami shaaga ku kitumbi kyage kyo'bwami, anahogola imirondo yage mija, anayambala ubusuuzu, anagendi yibwandalika mu munyota-kiiko.

⁷ Ha nyuma, mwami anakyula kwo baleeze imbira mu bandu booshi be'Ninaawi, ti: «Nie mwami, kuguma na'bagingi baani, ngweti ngakyula kwokuno: "Hatagirage umundu úgalabula ku kindu kyoshi. Batahangwirwi ukulya, kandi iri ukunywa. Kiri ne'nyamiishwa, ne'ngaavu, ne'bindi bitugwa byoshi, kwo na kwokwo. ⁸ Si abandu booshi, kiri ne'bitugwa, bayambalage amasuuzu. Ngiisi mundu ajande amabi gaage, analake ukukizi komeresania, anayinginge Rurema amúkoge,

halinde anatukize. ⁹ Hali ikyanya Rurema angayishuhiza, analekage ukuturakarira, anatubonere ulukogo, tutanaki minikwe!"»

¹⁰ Yabo bandu, iri bakayuvwa kwokwo, banajandaga amabi gaabo. Na Rurema anaba ababwini. Kwokwo, anabayuvwirwa indengeerwa, atanaki bashereeza, nga kwo âli mali gwanwa ashungika.

4

Yona ayagalwa bwo Rurema akogana

¹ Ikyanya Rurema akashiginia ukuhana yabo bandu, uyo Yona atanasiima. Si anaraakara ngana-ngana!

² Kyanatuma Yona agabwira Nahano: «Ikyanya ndâli zaazi shaaga i kaaya, si byebyo byo nâli toniri! Kyanatuma n'gaba na'kashuushi ko'kutibitira i Tarasisi. Mukuba, nâli yiji-yiji kwo uli mu bonerana ulukogo, na kwo uli mwigenderezi. Utali mu yagalwa mulindi, si uli mu kundana ngana-ngana! Nâli yiji-yiji kwo ugayami shiginya, utanaki bahane. ³ E Nahano! Buno, nakuyingga, undeke nvwagage. Ee ma! Bwangabiiri bwija nvwe, ho nangaramba!»

⁴ Nahano, ti: «E maashi Yona, yuku ukoli yagiirwi, ka utoniragi kwo buli bwija?»

⁵ Ulya Yona anahulukaga mu kaaya, anagendi bwatala uluhande lwe'sheere, anayiyubakira he'kitunda, anabwatala mu kimbehwa kyakyo. Analindirira abone ngiisi íbigakoleka mu kaaya ke'Ninaawi.

⁶ Haahago, Nahano Rurema anayami meza ikiti ki'gaja. Yiryo igaja, lyanayami vulumuka ku mulindi, halinde lyanabwika Yona. Ikimbehwa kyalyo, kyanamúshambaaza bweneene, halinde umuluho gwage gwanamala.

⁷ Halikago, mbu bukye shesheezi kare-kare, yikyo kiti, Rurema analungika ikizimu, kyanakibunga, kyanayuma.

⁸ Ikyanya izuuba likahuluka, Rurema anavyula imbuusi ye'dugumbo ukulyoka uluhande lwe'sheere. Izuuba lyanadaruula, halinde Yona anayuvwa kwi'twe lyahiira bweneene, anahambiri hola. Kwokwo, analooza ukufwa, anatulagula, ti: «Yoho wee! Bulyagagi bwija nvwe ngana, ho nangaki ramba.»

⁹ Haliko, Rurema anamúbuuza: «Ewe! Ka ukwaniini ukuyagalwa, mbu bwo yiri igaja lyayuma?»

Na wa Yona, ti: «Ee ma! Nyagiirwi ngana, nanganahambiri fwa!»

¹⁰ Nahano anamúbwira: «Yiri igaja, ndaabyo ukagira, mu kulimeza, kandi iri mu kulikuza. Likayami mera mu bushigi buguma, lyanavulumuka. Na mu bundi bushigi, lyanayami yuma. Aahago! Kituma kiki wajengeerwa?

¹¹ «Haliko yaka kaaya ke'Ninaawi, lolaga kwo kali kahamu bweneene! Kali mwa'bandu ingingwe ye'bihumbi igana na makumi gabiri. Yabo booshi, batasobanukiirwi ne'bija ne'bibi. Mulyagagi ne'nyamiishwa nyingi kwakundi. Aahago! Ka bitashubi ngwaniini kwo nyuvvirwe abandu baako indengeerwa?»

**Ibibiriya: Igambo lyá Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru**

**Fuliiru: Ibibiriya: Igambo lyá Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru (Bible)**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Fuliiru

Contributor: SIL International (in Africa)

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
871cddeb-c358-58e1-a46a-1b6006a51f3b